

Міжнародна організація
стандартизації
Інтернет: www.iso.org

Міжнародний
Акредитаційний форум
Веб: www.iaf.nu

Видання 1
Дата: 2024-03-19

ISO 9001 Auditing Practices Group

Керівництво щодо:

Аудит питань зміни клімату в ISO 9001

Зміст

ВСТУП	2
ЗМІНА КЛІМАТУ В КОНТЕКСТІ ISO 9001	3
АУДИТ ПИТАНЬ ЗМІНИ КЛІМАТУ З ВПЛИВОМ НА СУЯ ТА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТІВ	4
ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ, ЯКІ ОРГАНІЗАЦІЯ ВИЗНАЧАЄ ЯК ВАЖЛИВІ.....	5
СПЕЦИФІЧНІ ПРОБЛЕМИ	8
ПІДСУМКИ ТА ВИСНОВКИ	8
БІБЛІОГРАФІЯ ТА ДОДАТКА ЛІТЕРАТУРА	10

ВСТУП

Як частина зобов'язань ISO діяти проти зміни клімату, одногосно схвалених усіма органами-членами ISO у так званій Лондонській декларації (<https://www.iso.org/ClimateAction.html>), поправки до понад 30 стандартів системи менеджменту ISO, включаючи ISO 9001, наразі були видані для включення міркувань зміни клімату, а саме:

4.1 Розуміння організації та її контексту.

Організація повинна визначити зовнішні та внутрішні питання, які стосуються її мети та які впливають на його здатність досягати наміченого(их) результату(ів) його системи управління якістю.

Додано: організація повинна визначити, чи є зміна клімату актуальною проблемою.

4.2 Розуміння потреб і очікувань зацікавлених сторін.

Організація повинна визначити:

- зацікавлені сторони, які мають відношення до системи управління якістю.
- відповідні вимоги цих зацікавлених сторін.
- які з цих вимог будуть вирішені за допомогою системи управління якістю.

Додано: ПРИМІТКА. Відповідні зацікавлені сторони можуть мати вимоги, пов'язані зі зміною клімату

Загальний зміст пунктів 4.1 і 4.2 залишається незмінним, оскільки ці пункти вже включали необхідність розгляду організацією внутрішніх і зовнішніх питань, які можуть вплинути на ефективність її системи менеджменту (зі спільного комюніке ISO/IAF). Ці нові включення повинні гарантувати, що зміна клімату міцно знаходиться на екрані радару організації та приділяється особлива увага як одна із зовнішніх проблем, які слід враховувати при розробці та впровадженні їхньої системи управління якістю.

Мета цього документа полягає в тому, щоб надати аудиторам інструкції щодо аудиту цієї зміненої вимоги та зауваження в конкретному контексті сфери застосування ISO 9001 та його очікуваних результатів, надаючи додаткові роз'яснення щодо потенційних збігів або плутанини з іншими темами, які розглядаються організаціями, і які не є безпосередньо пов'язані з управлінням якістю.

Зміни стандарту знаходяться у відкритому доступі. Рекомендації, надані в цьому документі, призначені для аудиту першої, другої та третьої сторони. Що стосується сертифікації третьою стороною, через характер поправки не потрібна конкретна програма переходу, як своєчасно повідомила IAF.

У деяких частинах світу зміна клімату та її причини є суперечливими темами. Відповідно до Рекомендацій ISO 19011: 2018 щодо аудиту систем управління аудиторі повинні зберігати об'єктивність і нейтральність під час аудиту проблем зміни клімату. Вони не повинні висловлювати особисті переконання щодо зміни клімату. Роль аудиторів полягає в тому, щоб оцінити, чи визначила організація, чи є питання зміни клімату актуальними чи ні по відношенню до їх СУЯ та її очікуваних результатів, і, якщо це так, то як це вирішується в СУЯ.

Ця поправка не вимагає від організації ініціатив щодо зміни клімату, якщо це не було визначено як актуальну проблему для досягнення запланованих результатів СУЯ.

ЗМІНИ КЛІМАТУ В КОНТЕКСТІ ISO 9001

Релевантні проблеми, пов'язані зі зміною клімату, які мають бути визначені організацією, якщо такі є, стосуються її мети та стратегічного напрямку та впливають на здатність організації досягати запланованих результатів системи управління якістю:

- здатність постійно надавати продукти та послуги, які відповідають клієнтам і застосовним законодавчим і нормативним вимогам, а також
- підвищити задоволеність споживачів шляхом ефективного застосування системи, включаючи процеси вдосконалення системи та забезпечення відповідності вимогам споживача та застосовним законодавчим і нормативним вимогам (ISO 9001, пункт 1).

Актуальність цих питань значно змінюватиметься залежно від розміру та сектору організації, продуктів і послуг, що надаються, її позиції в ланцюзі постачання, її географії, сфери застосування системи управління якістю організації та потенційно інших факторів. Вони можуть охоплювати весь спектр від нерелевантних до надзвичайно релевантних.

Включення нового тексту в 4.1 вимагає від організацій розглядати зміну клімату, щоб визначити, чи існують відповідні проблеми, які потрібно буде вирішити. Незважаючи на те, що текст є новим, аудитори можуть виявити, що деякі організації вже розглядають та вирішують питання, пов'язані зі зміною клімату, у межах системи управління якістю (наприклад: рахунки-фактури постачальника енергії, у яких зазначено відсоток поставленої енергії, що надходить з відновлюваних джерел; претензії щодо вуглецевий кредит, заяви щодо скорочення споживання енергії, заміни сировини або врахування екологічного дизайну продуктів для зменшення впливу зміни клімату тощо). Аудитори також знайдуть організації, які вже розглядали питання зміни клімату та визначили, що це не актуальне питання для їхньої СМК. Для інших організацій це може бути новим міркуванням.

Примітка в 4.2 є нагадуванням про те, що можуть існувати, зараз або потенційно в майбутньому, вимоги, пов'язані зі зміною клімату, продиктовані клієнтами та відповідними зацікавленими сторонами.

Проблема зміни клімату може бути актуальною для різних дисциплін системи менеджменту, таких як навколишнє середовище, здоров'я та безпека, енергетика, фінанси або інші аспекти діяльності організації. Хоча вони можуть мати допоміжне значення, вони зазвичай не розглядаються в рамках аудиту системи управління якістю. Якщо організація має інтегровану систему менеджменту з іншими дисциплінами системи менеджменту, цілком імовірно, що одне й те саме питання аналізується організацією з різних точок зору цілісним чином. Аудитори повинні знати про це та зосереджуватися на очікуваних результатах СУЯ та її процесів, маючи на увазі, що можуть існувати збіги в певних сферах (наприклад, дизайн продукту з урахуванням екологічних аспектів).

АУДИТ ПРОБЛЕМ ЗМІНИ КЛІМАТУ З ВПЛИВОМ НА СУЯ ТА ЙОГО РЕЗУЛЬТАТІВ

1. Чи визначила організація, чи є зміна клімату актуальною проблемою?
2. Чи відповідає рішення організації застосовним законодавчим і нормативним вимогам, що застосовуються до її продуктів і послуг?
3. Чи узгоджується рішення організації з її договірними вимогами?

4.1 Нова вимога: Організація повинна визначити, чи є зміна клімату актуальною проблемою.

Аудиторські міркування щодо зміни клімату впливи іззовнішні та внутрішні проблеми можуть включати:

- Зміни в законодавчих або нормативних вимогах, таких як обмеження на використання певних матеріалів, циркулярність продукту, життєвий цикл продукту, походження продукту, претензії тощо.
- Використання відновлюваних матеріалів на біологічній основі.
- Потенційний вплив на продукцію та послуги або на процеси СУЯ через зміни, визначені в інших дисциплінах системи управління, наприклад, потреба зменшити споживання енергії, скоротити відходи, повторне використання або переробку матеріалів.
- Подовжений термін служби продуктів, послуги та допомога після доставки
- Вимоги для переходу на вуглецево нейтральні продукти та послуги.
- Проблеми, що впливають на процеси та інфраструктуру через енергетичні та інші міркування.
- Вразливість організації до доставки своїх продуктів і послуг через більш часті шторми, водотоки, пожежі, посуху, що може означати дефіцит у постачанні або труднощі з розподілом.
- Занепокоєння, пов'язані із загальним знанням і контролем ланцюжка поставок у питаннях, пов'язаних зі зміною клімату.
- Ринкові тенденції щодо стійкості продуктів і послуг, а також відповідна інформація та претензії
- Конкуруючі продукти та послуги з потенційно кращими показниками в питаннях, пов'язаних зі зміною клімату.

4.2 ПРИМІТКА. Відповідні зацікавлені сторони можуть мати вимоги, пов'язані зі зміною клімату

Чи визначила організація наявність застосовних вимог щодо зміни клімату від відповідних зацікавлених сторін?

Приклади аудиту відповідних вимог зацікавлених сторін щодо зміни клімату можуть включати:

- Законодавчі та нормативні вимоги, вимоги щодо навколишнього середовища чи кліматичних змін до продукту чи послуги, що надаються, а також ті, що впливають на здатність організації надавати цей продукт чи послугу.
- Вимоги клієнтів щодо зміни клімату, нульового викиду або вуглецевої нейтральності продукції.
- Політика та стратегія материнської компанії.
- Вимоги, пов'язані з інформацією про продукт щодо аспектів, пов'язаних зі зміною клімату (стабільність походження, повторне використання, можливість переробки, кінець терміну служби, вбудований вуглець, «маркування екологічної чистки» тощо), включно з заявами щодо продукту та відповідними існуючими правовими, законодавчими та іншими вимогами.
- Зміни галузевих кодексів і стандартів, пов'язані зі зміною клімату.
- Екологічні угоди з громадськими групами чи неурядовими організаціями.
- Дозволи, ліцензії чи інші форми екологічного дозволу.
- Вимоги, пов'язані зі зміною клімату, до таких процесів, як пакування, виробництво, обслуговування, логістика тощо.

ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ, ВИЗНАЧЕНИХ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ЯК ВАЖЛИВІ

Якщо організація визначила, що існують відповідні проблеми або вимоги замовників та інших зацікавлених сторін, пов'язані зі зміною клімату, наступним кроком для аудитора є оцінка того, як вони вирішуються в СУЯ, яка просто повторює шляхи будь-яких інших проблем. Нижче наведено деякі невичерпні приклади запитань і пов'язаних аспектів для аудитора, щоб оцінити, як організація вирішує ці проблеми.

4.3 Визначення сфери застосування СУЯ

Чи впливають ці відповідні проблеми зміни клімату на обсяг СУЯ чи змінюють застосовність певних вимог? Чи потрібно змінювати обсяг СУЯ?

Відповідні приклади:

Організація вирішила змінити місцезнаходження через вищий ризик затоплення в поточному місці.

Організація надає різні продукти та послуги.

Організація застосовувала не розробку продукту, а зміни в сировині або процесах, визначивши потребу в її застосуванні.

6.1 Дії щодо ризиків і можливостей.

Чи розглядала організація ці питання для визначення ризиків і можливостей?

Відповідні приклади:

- Чи призводять ці проблеми до змін у підтримці, наприклад інфраструктурі, моніторинговому та вимірному обладнанні, знаннях, зв'язку тощо?
- Чи є відповідні зміни в операційних процесах?
- Зміни в тому, що потрібно контролювати та вимірювати?
- На які ризики необхідно звернути увагу?

Чи визначила організація нові можливості?

- Нові продукти та послуги або зміни в існуючих пропозиціях: §
Можливості фінансування змін у своїй інфраструктурі та процесах Комунікація, пов'язана з §
§ продуктами та послугами, що стосуються проблем, пов'язаних зі зміною клімату.
§ Нові ринки для своїх товарів і послуг
- Чи визначила організація, як визначені ризики та можливості впливають на очікувані результати СУЯ?
- Які заплановані дії щодо цих ризиків і можливостей?

6.3 Зміни

Чи визначені потенційні ризики та можливості або зміни обсягу означають зміни в СУЯ та її процесах? Чи заплановані дії враховують усі елементи, зазначені в 6.3 а) - d)?

7.1 Ресурси

Якщо питання зміни клімату вважаються актуальними, то як це вплине на ресурси для досягнення відповідності продуктів і послуг?

Відповідні приклади:

- Як міркування зміни клімату впливають на навколишнє середовище для функціонування процесів (7.1.4)?
- Яким чином організація визначає належне джерело знань, на якому базуватиме свої рішення (7.1.6)?

8. Операції

Якщо питання зміни клімату були визначені як актуальні та не передбачають змін ні в СУЯ, ні в її обсязі СУЯ, чи вони вже розглядаються в межах поточної СУЯ?

Відповідні приклади:

8.2.1 а) Чи надає організація інформацію про продукти та послуги?

8.2. б) Якщо є будь-які претензії щодо продуктів і послуг, пов'язаних зі зміною клімату, організація демонструє, що може їх задовольнити?

8.2.1 е) Чи встановлює організація спеціальні вимоги до дій на випадок непередбачених обставин, пов'язаних із визначеними ризиками під час надання продукції та послуг?

8.2 а) і 8.2.3 Чи враховує організація вимоги, пов'язані зі зміною клімату, коли визначає або переглядає вимоги, пов'язані з продуктами та послугами?

8.2.4 Чи задокументовані зміни у вимогах до продуктів і послуг і чи поінформовані відповідні особи?

8.3 Чи враховує організація вимоги, пов'язані зі зміною клімату, у проектуванні та розробці продукції та послуг?

8.4 Чи включають вимоги, пов'язані зі зміною клімату до зовнішніх продуктів, послуг і процесів, які організація повинна контролювати, розгляд потенційного впливу зовнішніх процесів, продуктів і послуг на здатність організації постійно задовольняти потреби споживачів і застосовні законодавчі та нормативні вимоги? Якщо так, то що було визначено організацією щодо типу та обсягу контролю та інформації для зовнішніх постачальників?

8.5 Чи вказують питання, пов'язані зі зміною клімату, на необхідність спеціального контролю виробництва та надання послуг?

Відповідні приклади:

- унікальна ідентифікація та відстеження продуктів до стійких джерел сировини,
- призначення компетентних осіб, включаючи необхідну кваліфікацію,
- дії після доставки, такі як переробка та остаточна утилізація,
- докази відповідності критеріям прийнятності,
- Контроль невідповідних виходів,
- тощо

9. Оцінка ефективності та вдосконалення

Якщо організація визначила відповідні проблеми, пов'язані зі зміною клімату, вони можуть мати специфічні потреби в моніторингу та вимірюванні, можливі наслідки для моніторингу та вимірювання задоволеності клієнтів або зміни в програмі аудиту.

Відповідні приклади:

- Надійні джерела інформації та даних, зовнішні чи внутрішні
- Моніторинг та вимірювання організаційного впливу, результатів запроваджених змін

Також очікується, що вхідні дані аналізу з боку керівництва враховують будь-які зміни, пов'язані з цією проблемою контексту, а результати аналізу з боку керівництва можуть включати відповідні рішення, включаючи можливості для покращення.

СПЕЦИФІЧНІ ЗАБОТИ

Організація має визначити, чи впливають проблеми зміни клімату на СУЯ та її очікувані результати, і як саме.

Аудитори повинні звернути особливу увагу на заяви про продукти та послуги, пов'язані з проблемами зміни клімату, як і на інші заяви щодо продукції, оскільки організація повинна продемонструвати, що вона може задовольнити вимоги (8.2.1 b).

Багато з цих претензій можуть передбачати конкретні методології для моніторингу та вимірювання, можуть вимагати додаткової перевірки третьою стороною або підпадати під дію законодавчих і нормативних вимог. Аудит методів, які використовуються для визначення цих претензій, може бути поза цілями аудиту ISO 9001. Проте аудитори повинні знати про вимоги, пов'язані з цими претензіями, щоб вони могли оцінити, чи може організація продемонструвати, що претензії можна задовольнити, чи існує ризик для цілісності системи управління якістю, зокрема для сертифікації третьою стороною. аудиту.

ПІДСУМКИ ТА ВИСНОВКИ

Питання зміни клімату є одним із багатьох питань, які організації повинні враховувати під час аналізу свого внутрішнього та зовнішнього контексту та визначення вимог клієнтів та інших зацікавлених сторін. У своєму комюніке ISO та IAF вважають, що це зовнішній фактор, який є достатньо важливим для нашої спільноти, щоб вимагати від організацій розглянути його зараз.

Поправка до ISO 9001:2015 була опублікована 23 лютого 2024 року. Аудитори повинні будуть оцінити, як організація демонструє, що вона визначила, чи є зміна клімату актуальною проблемою в контексті системи управління якістю та її очікуваних результатів. На практиці аудитори повинні проводити аудит процесів, пов'язаних із контекстом, відповідними проблемами та відповідними вимогами, як зазвичай, але оцінюючи конкретно те, як розглядалися питання зміни клімату

Міжнародна організація
стандартизації
Інтернет: www.iso.org

Міжнародний
Акредитаційний форум
Веб: www.iaf.nu

Хоча деякі організації, можливо, вже займаються питаннями зміни клімату, інші розглядатимуть це вперше. Аудитори повинні знати, що наслідки проблем зміни клімату та відповідні юридичні вимоги, вимоги клієнтів та інших зацікавлених сторін можуть відрізнятися.

Якщо організація визначає відповідні проблеми зміни клімату, їх потрібно буде розглянути в рамках СУЯ. Це передбачає визначення ризиків і можливостей, планування змін до СУЯ, зміни обсягу або просто вирішення відповідних вимог в рамках інших вимог СУЯ. Аудитори повинні шукати докази того, що організація розглянула проблеми та вирішує їх у рамках системи управління якістю організації.

Аудитори повинні оцінити, чи визначила організація будь-які узгоджені в контракті вимоги замовника або законодавчі та нормативні вимоги, пов'язані зі зміною клімату, які застосовуються до її продуктів і послуг, і чи виконуються вони.

Аудитори повинні бути особливо уважними, оцінюючи наявність претензій щодо продуктів і послуг, пов'язаних із зміною клімату. Якщо так, організації повинні продемонструвати, що вони гарантують, що ці вимоги можуть бути задоволені, оскільки це може становити ризик для цілісності СУЯ.

Міжнародна організація
стандартизації
Інтернет: www.iso.org

Міжнародний
Акредитаційний форум
Веб: www.iaf.nu

БІБЛІОГРАФІЯ ТА ДОДАТКА ЛІТЕРАТУРА

Спільне комюніке ISO/IAF про додавання питань зміни клімату до MSS

Остаточне рішення IAF після 30-денної консультації додавання приміток щодо зміни клімату до стандартів системи управління

Аудиторам також можуть бути корисні такі документи:

ISO/TS 9002:2016 Система управління якістю. Настанови із застосування ISO 9001:2015

Контекст ISO 9001 APG

ISO 9001 APG Законодавчі та нормативні вимоги

Перейдіть на наші веб-сайти за адресою [ISO 9001 Auditing Practices Group](#) , або на [Практика акредитації та оцінки \(IAF\)](#) , де ви можете знайти інформацію про ISO 9001 Auditing Practices Groups, завантажити Вступ, інші документи ISO 9001 APG і AAPG.

APG/AAPG вітає відгуки користувачів і буде використано для визначення потреби в додаткових керівних документах, а також для перегляду поточних.

Якщо ви бажаєте залишити свій відгук, контактні дані секретаря групи також доступні на цих сайтах.

ВІДМОВА ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Цей документ не підлягав процесу схвалення Міжнародною організацією стандартизації (ISO), Технічним комітетом ISO 176 або Міжнародним форумом з акредитації (IAF). Інформація, що міститься в ньому, доступна для освітніх і комунікаційних цілей. Група практики аудиту ISO 9001 не несе відповідальності за будь-які помилки, упущення чи інші зобов'язання, які можуть виникнути внаслідок надання або подальшого використання такої інформації.